

ПАМ'ЯТЯМ МИНУЛЕ - 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ - ВУДУМО МАБУТНЄ

СВОБОДА UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-85 Grand St. Jersey City, N.J. 07303

П'ЯТИН УКРАЇНСЬКИМ ФЕСТИВАЛЬ В ДЕТРОЙТІ ПРОЙШОВ З ВЕЛИКИМ УСПІХОМ

Детройт (Франц Липецький). — П'ятнадцять років минуло з часу Українського Фестивалю заочаткованого в Києві в 1954 році. На нараді представників церковних і світських організацій, що відбулася 22 жовтня 1974 р., вибрано Екзекутивний Українського Фестивалю Комітет, а склад його членів: О. Вернадський — голова, Василь Колотич, Анастасія Волнер, Євгенія Запорожеч, Соня Гейс і М. Градовська — заступники голови, Франц Липецький і Михайло Вікторик — секретарі, Зенов Василькевич і Сиген Перельман — фінансові референти, Іоанніс Кульчицький — програмова реф., Орися Каралаш — реф. публікацій. До Комітету ввійшли: О. Крик, І. Проконович, С. Шуровський і Я. Крик. У складі членів Комітету: О. В. Панчук зрієса головою і 20 березня 1975 р. вибрано головою І. В. Колотича, а О. Панчук залишилася одним із заступників голови.

Табір українознавства на оселі ОДУМ проходить з великим успіхом

Оселя ОДУМ у "Кві" (О. Ш.). — Табір українознавства, на якому більше уваги придано навчанню мистецтва гри на бандурі, який розпочався 10-го серпня 1975 р. на пів оселі ОДУМ у Аюрді, Н. П., має надзвичайний успіх. Прямі підкреслює, що 75 відсотків учасників цього табору є любителями мистецтва гри на рідному українському інструменті — бандурі. Саміх учасників табору в першому тижні зареєструвалося 78 осіб, з чого 56 осіб, крім едукантів лекцій з українознавства, навчаються мистецтва гри на бандурі. Майже у всіх будинках оселі чути звуки бандур протягом більшої частини робочого дня. Молоді під проводом свого улюбленого майстра свого діла бандуриста - віртуоза Петра Івановича Китаєтого прямо

ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕСТЕРИГАС ПЕРЕД РОЗБУДОВОЮ АТОМОВОЮ ЗБРОЮ, ВИМАГАЄ ПРИСПИНЕННЯ ДОМОВЛЕННЯ

Міннеаполіс. — Промовляючи на конференції ветеранської організації "Американський Легіон", президент Джералд Форд у вівторок, 19 серпня, заявив, що він буде змушений звернутися до Конгресу в справі додаткових 3-ох мільярдів доларів на розбудову атомової зброї, якщо Советський Союз не погодиться на сповільнення підписати домовлення щодо обмеження стратегічної атомової зброї. У півгодинній промові, часто перериваній бурхливими оплесками ветеранів, Президент сказав, що він сподівається, що можна буде зменшити теперішній 9.8-мільярдний оборонний бюджет, але заявив, що відложить остаточне рішення в цій справі, зокрема в справі атомової зброї, аж до часу, коли переконається, що зроблено "дійсний прогрес" в справі обопільного обмеження стратегічної атомової зброї. Коментатори вважають, що гостра пересторога для Советського Союзу приспішить справу обмеження зброї наступила, тільки три тижні після того, як президент Форд і генеральний секретар КПРС Леонід Брежнев заявили під час Європейської Конференції для Спран Беапена і Спінробітництва в Гельсінках, що зроблено "великий прогрес" щодо обопільного обмеження зброї.

НИМЕЦЬКІ МАРКСИСТИ ПРОТИ УВУ

Мюнхен, Німеччина. — Тижневик "Шлях Перемоги" інформує, що на вулиці Мюнхені у серед молоді прокомуністичні групи розкидали летючки, в яких, між іншим, нападують на Український Вільний Університет, називаючи його "інкубатором чорно-буржуйської реакції".

КУРСАНТИ УКРАЇНОЗНАВСТВА НА СОЮЗІВЦІ ЗНАЙОМЛЮТЬСЯ З ПРАЦЕЮ І ПРИМЦЕННЯМИ УНС І „СВОБОДИ“

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Двадцять молодих дівчат та 11 юнаків, які є учасниками щорічних Курсів Українознавства на Союзівці, відвідали у вівторок 19 серпня, нові приміщення головної канцелярії УНСОюзу і ше "старе" господарство видавництва "Свобода" та познайомилися з працею цих двох установ, які спільно становлять першу і найстаршу та найбільшу українську організацію у вільному світі.

Учасники курсів, переважно молоді середньошкільного віку, приїхали із Союзівки під опікою директриси курсів, проф. Христини Принади - Демяденко та учительки Віри Зельбак і Михайла Вурника, а супроводив їх в автобусній екскурсії головний радник УНСОюзу проф. Тарас Шмагала, який проводить ваканції з родиною на Союзівці. Проф. Шмагала, як і попереднього тижня, головний радник д-р Мйрон Куропас, дав гостинну лекцію-семінар курсантам про участь українців в політичному житті Америки.

Приїхавши в пополуночних годинах, курсанти епершу зайшли до редакції "Свободи", де їх коротко привітав ред. А. Драган, а офісі редактори Зенов Сялик, І-

КОМУНІСТИ ПОРТУГАЛІ ВІДКЛИКАЛИ МАНІФЕСТАЦІЮ В ОПОРТО

Опорто, Португалія. — Провід Комуністичної партії Португалії був змушений відкликати давно заповіджену масову демонстрацію в північному місті Опорто, з огляду на велику антикомуністичну маніфестацію в тій та інших місцевостях і нби то нездійсненні військовиків протидіяти їй. На цьому масовому мітингу комуністів мав виступити генеральний секретар Комуністичної партії Португалії Альваро Кунгаль і багато інших чільних комуністів. Також антикомуністичний табір був готовий до протидії і навіть перші колонії антикомуністичних демонстрантів вже рушили були в сторону комуністичного бюрократу, як прийшла вістка про відміну маніфестації. Вернувшись на велику площу у середмісті, антикомуністичні маси відбули свою маніфестацію, а їхні речники заявили, що "Кунгаль тепер бачить і розуміє, що ми його не потребуємо тут". В опублікованому комуністами комюнікаті між іншим гово-

МОСКВА ЗАКЛИКАЄ ДО „МАСОВОЇ СОЛІДАРНОСТІ“ З КОМУНІСТАМИ В ПОРТУГАЛІ

Москва. — "Права", орган Комуністичної партії Советського Союзу опублікувала в числі з 19-го серпня п. р. довшу передову статтю, підписану "обсерватор", у якій закликається комуністів і їхніх прихильників у цілому світі до "масової солідарності" з комуністами Португалії. Західні дипломати і політичні обсерватори вважають, що стаття - заклик є свого роду відповіддю на промову державного секретаря Генрі Кіссіджера, яку він вголосив у четвер, 14-го серпня, в Бірмінгемі, заявляючи, що ЗСА "готові допомогти демократичній Португалії". В теперішньому часі, — пишеться у зверненні "Правди", — дуже важливо поширювати масову солідарність з тими політичними силами в Португалії, які ведуть наполегливу і трудну боротьбу проти реакційних сил. Газета ви-

Данило Шумук „НЕ ХОЧЕ ВМЕРТИ В ТЯЖКІЙ НЕВОЛІ“

Нью-Йорк. — Комітет оборони советських політичних в'язнів інформує: Як повідомляє самвидавля московська "Хроніка поточних подій" випуск 36, датована 31-го травня п. р., Данило Лаврентювич Шумук щезав звернувся письмом в справі позавлення його громадянства СССР. В листі до Комісії прав людини при ООН з датою 1 серпня 1974 р. Шумук м. ін. пише: "У зв'язку з тим, що я вже два рази звертався до Президії Верховної Ради СССР з проханням позбавити мене від «політичного зв'язку» громадянства СССР... в обох випадках без результату, я змушений звертатися в цій справі до Комісії прав людини при ООН і до цілого вільного світу — допоможіть мені позбутися цього «політичного зв'язку». Мені вже 60 років, з них я провів 30 в тяжкій неволі: до війни — в Польщі, під час війни — в Німеччині, після війни — в Росії... Мені залишилося ще 7 років таборів строгого режиму, в тісній, на два квадратні метри для кожного чоловіка, запертій камері, на крайню погану харчі. А опісля чекують мене ще 5 років заслання. Коли брати під увагу мій вік і тяжкий стан здоров'я, то це фактично досмерть покарання — це вбивство. Я не хочу вмерти в тяжкій неволі, в чужому, ворожому мені краю як громадянин цієї держави. Я не хочу нести відповідальність тим громадянином за всі алоничні каральні організації СССР — тому я відмовляюся від громадянства СССР..."

"Хроніка" далі інформує, що в самвидаві кружляв документ п. з. "Фрагмент із закінчення слідств", автором якого є Данило Шумук. Цей опис на-

Тіліні останки Василя Кричевського поховано на українському цвинтарі у Бавнд Бруку

Бавнд Брук Л. П.). — На українському православному цвинтарі у Савт Бавнд Бруку поховано 2 серпня 1975 року тіліні останки видатного українського мистця Василя Кричевського і його дружини, Євгенії Михайлівни, уродженки і Шербаньської. Василь Кричевський, перший президент Української Державної Академії Мистецтва, заснованої 1917 року, останні роки свого життя перебував у Венесуелі, де помер 1962 року. Його дружина померла 1967 року. Обоє були поховані на цвинтарі у Каракасі. Митрополит Української Православної Церкви в З'єднаних Штатах, Владика Метислав, який відвідував Венесуелу в квітні 1975 р., побачив, що могла великого українського мистця знаходиться у старій частині цвинтаря, яка незабаром має бути ліквідована. Ще у Венесуелі Владика Метислав порушив справу перенесення тіліних останків Василя Григоровича Кричевського його дружини до Українського цвинтаря Церкви-Пам'яті у Савт Бавнд Бруку Нью-Джерзі. Повернувшись до ЗСА Владика Метислав звернувся до українського громадянства за допомогою. При Українській Вільній Академії Наук був створений Комітет сприяння цій справі. Почесним головою цього Комітету став Владика Метислав, головою — мистець Петро Холодний, членами — українські учені й мистці. На заклики Комітету складали пожертви до фонду перенесення праху Василя Кричевського і його дружини відгукнулися українці з багатьох країн світу. Тіліні останки Кричевських були перевезені до ЗСА. Поховані на цвинтарі у Савт Бавнд Бруку відправив Владика Метислав у супроводі семи священників, з участю хору Церкви-Пам'яті. Були присутні члени родини Кричевських, голова Комітету Петро Холодний з дружиною, члени Комітету Л. Дражевська, І. Запаша та І. Фазер з дружиною. Був мистець Петро Мегник і численні шанувальники великого українського мистця. В короткій промові після похорону Владика Метислав висловив вдячність, що тепер Василь Кричевський спочиває в Українському цвинтарі, де поховані ті, що життя віддали служінню Україні. З великою вдячністю Владика Метислав говорив про українців, що уміють шанувати пам'ять провідних діячів української культури. Пожертви на перенесення праху Кричевського надходять з ЗСА, Канади, Англії, Австралії та інших країн. Владика Метислав повідомив, що пам'ятник Кричевських, уже повнотанкено на пароплав і скоро він прибуде до З'єднаних Штатів. Пам'ятник мають реставрувати і на могилу покласти гранітну плиту. Восени відбудеться урочисте посвячення пам'ятника з широким участю громадянства. Від імені родини Кричевських, Вадим Павловський подякував Владика Метиславу і Комітету, що уможливили перевезення праху Кричевських до Савт Бавнд Бруку.

ЧЛЕНСЬКА КАМПАНІЯ УНС

В членській кампанії УНСОюзу 1975-го року, метою якої є забезпечити 5,000 членів на суму 12,000,000 доларів, настільки до Головної Канцелярії впродовж перших двох тижнів серпня п. р. 103 аплікації нових членів. По дві і більше аплікації надіслали наступні організатори, конвенційні делегати і секретарі Відділів: Михайло Фединшин (В. 155) — 6 аплікацій нових членів, Андрій Дьула (В. 161) — 6, Павло Микитин (В. 8) — 4, Іван Драбик (В. 124) — 4, Григорій Корбак (В. 146) — 4, Теодор Ляшка (В. 467) — 4, Михайло Ополько (В. 478) — 4, Андрій Іванков (В. 106) — 3, Петро Бабич (В. 115) — 3, Іван Гуцайлюк (В. 147) — 3, Петро Залуга (В. 183) — 3, Микола Пришляк (В. 45) — 2, Роман Татарський (В. 94) — 2, Карло Кобіто (В. 121) — 2, Іван Чопко (В. 271) — 2, Петро Федик (В. 292) — 2, Михайло Семків (В. 379) — 2, Катерина Гарб'єр (В. 382) — 2, Ляля Курман (В. 408) — 2 і Данило Паш (В. 458) — 2.

В членській кампанії 1975 року предявно разом до 18-го серпня 1,713 нових членів.

Учасники Курсів Українознавства на Союзівці та їхні угителі - опікунки під час відвідин у „Свободі“

НАША ДІСНІСТЬ ОЧИМА ПОЛЯКІВ І НАШИМИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

шим життєвим інтересам, та все таки в глибокій думі він має сумнів. Це нерозуміння іншої мови видно в багатьох інших чужинців. Напр., легендарна вже сьогодні в цілому світі і в ССРС Надежда Мандельштам, людина, що в комуністичних млинах смерті загубила все, свого чоловіка, одного з найвидатіших модерних російських поетів, і ціле своє життя, в своїй другій книзі („Вторая книга“, Париж 1972), що сьогодні перекладена на численні мови світу, лише про Україну й українців: „Україна намагалася підкреслювати свою окремішність з особливою запаллістю... Для мене завжди було загадкою, як волюнтар, енергійний, навіть у багатьох випадках жорстокий нарід, з його любов'ю до свободи й музики, своїм особливостям і докучливим оптимізмом, ніколи не створив держави... Це не може бути повсякчасно просто географічним положенням України...“

З одного боку непрацюючі сніпати, а з другого — брак віри... І на це ми не маємо ради. Це є комплекс, який глибоко закорінений у світі, навіть серед наших прихильців, та тих, що бажають нам добра, і ми мусимо його, той комплекс, нашими збірними дусами, нашою поставою, й нашими успіхами переломити.

ПІДРАХУНОК СИЛ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Тілі незалежності, що ті, що її хотіли, становили лиш одну третину поселенців. Треба їх запитати, що думали б сучасні американці, якби Франція замість допомагати Дж. Вашингтону, проголосила свою нейтральність і непередришенську політику. Чи не вважали б вони таку політику Франції реакційною. На щастя для Америки і для світу, Франція активно допомогла американцям здобути свою незалежність і тим самим підтримала поступові демократичні ідеї, перед якими була майбутній... дарма, — що французький король такими мотивами напевно не керувався.

Що уявляє собою наш національно-свідомий табір, який мав би становити одну третину населення. Він посідає одну велику силу, а саме: національно-визвольну ідею, яка в нашу добу єдина здібна поривати й мобілізувати маси до боротьби, до жертв і посвяти. Ця ідея буде здібна розбудити більшість пасивних, сплячих і байдужих (тобто одну третину населення) і можливо „навернути“ хоч мале число малоросів. Так в Україні, в годину державного ставання, можуть стати проти себе два табори рівної сили: табір національно-свідомих і шойно пробуджених чи наперених українців (тобто приблизно дві третини українців — 24 мільйони), а в другому — росіяни, замасковані Українці (9 міль. або більше) і верті малоросів (приблизно 10 міль.). Цей табір матиме очевидно зовнішню допомогу від Росії, яка вміє знаменито керувати своїми „п'ячми колонами“ внутрішніх колоній, призначених на окупацію її арміями, і яка не вагається також наслати їх на Україну. Нагадаймо також, що у випадку будь-яких потрясень у східній Європі інші наші сусіди: поляки, румуни, мадари, матимуть готові армії і дуже швидко можуть окупувати території, до яких мають претенсії.

Вкінці наша нація слабість, на яку нарікав вже літописець: „наш край великий і багатий, але ладу в ньому немає“. А характеристика наших предків візантійським письменником з VI сторіччя, мовляв, „брак згоди, упертість і неохота до підпорядкування своїй гадці гадці загалу, наслідком чого виходять криваві бійки“, ідеї мірадайна, на жаль.

Так українська суспільність роз'єднана подвійно. Вона розбита на національно-свідомий табір і на табір власних малоросів при байдужості поважної частини її. Національно-свідомий табір знову ж хронічно роз'єднаний і нездідний створити одну владу та її підпорядкуватися.

Зваживши все це, треба хіба прийти до переконання, що ми є і будемо дуже слабими в порівнянні зі силою ворога чи ворогів наших. Жертвенність героїзм одиниць — В. Мороза, І. Світличного, С. Сверстюка, Ю. Шухевича та десятків чи сотень одиниць нас підносить на дусі і скріплює віру в силу національно-визвольних прагнень усього народу. Захоплені власними патріотичними піднесеннями почуттями, попадаємо в небезпеку брати наші побажання за дійсність. Наці політичні групи своїми фра-

П'ЯТИН УКРАЇНСЬКИН...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

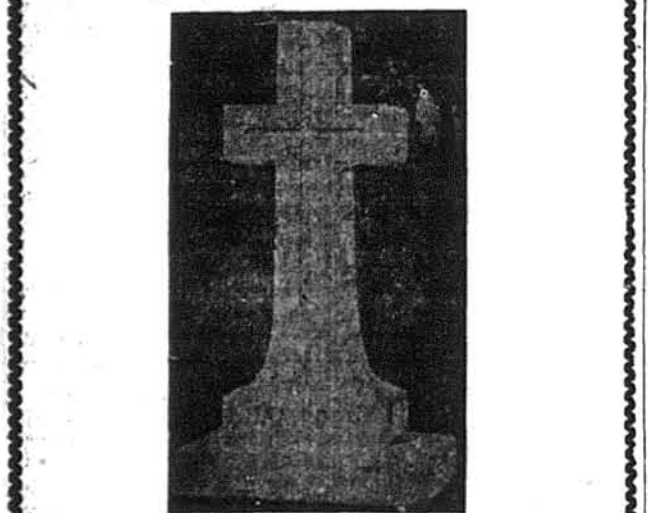
ній волості переступила 80 ступенів. Від ранку на фестивалі площі, над рікою Детройт, подальше на захід від площі, на якій відбувалися попередні фестивали, метушилися жінки і чоловіки, прибрали юскі і розклали в них свій крам. Від полудня на хвилі радіостанції ВМЗК Орнея Каралаши й інж. В. Колочини закликали своїх і несвоїх взяти масову участь в нашому фестивалі та радили не зражуватися високою температурою, бо на фестивалі площі злягає близько 20 градусів.

На фронтальній сцені естради відігравли намальовані великі соняшники, між ними по середині тризуб. О годині сьомій вечора на естраді засіли члени Екзекутиви і місійні гості з Марусею Бек. Перед ними по боках естради повіяють український національний і американський прапори. Перед естрадою зібралася велика громада людей. Одні стояли, інші сиділи на лавках і крилах. Координаторка фестивалю А. Волкер відкрила формально церемонію, пригласивши і побажавши їм гарного проведення часу. Після відспівання американсько-го гімну, о. В. Рудький відмовив молитву англійською мовою. Голова фестивального комітету у привітальному слові згадав, між іншим, про пакт в Гельсінкі, покритуючи його з умовою в Мюнхені і в обличчя заіснованої небезпеки з боку Союзного Союзу закликаючи українців та інші поновлені Союзного народу до єдності, чужості і солідарності.

А. Волкер відчитала листу привітання на естраді гостей і членів Екзекутиви. Між гостями був присутній також б. посвідок Детройту Грібс з двома дружинами. Відповідник стейтвого уряду відчитав привіт від губернатора Мілкіна, наслідки також привіт від сенатора Гріффіна і Гарта, та інших політиків. Отець Б. Панчук відчитав молитву в українській мові, після якої відспівали український національний гімн і на цьому закінчило формальну частину фестивалю.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ВЧІТЬ ВАШУ ДИТИНУ РІДНОЇ МОВИ. МОЛИТВИ І ПІСНІ. ПОШЛІТЬ П ТУДИ

Тел.: (201) 246-0549 (Office & residence) або (201) 469-6288

SOUTH BOUND BROOK MONUMENT CO. Власник Ю. БЕЗСОНІВ. Авторський репрезентатив, виконавця гранітних робіт навігатора Гарсона Шенкелем у Вашингтоні. Прямим способом замовлення в статисти гранітні й мармурові пам'ятники мазолов, статуї, різьбу у бронзі, сходи й лапи на всіх цвинтарях. Office and Residence: Box 445 A, Cedar Grove Rd., Somerset, N.J. 08873 (випроги „Українського Села“, у віддалі 3-ок хвилин від Церкви-Пам'ятника). Mailing Address: P.O. Box 316, So. Bound Brook, N.J. 08880. Display: 127 Main Street, So. Bound Brook, N.J. 08880

БУДЬТЕ ГОРДИ СВОГО ПОХОДЖЕННЯ! ЗАКУПІТЬ СОБИ ТА СВОІМ ЗНАКОМИМ СПОРТОВУ СОРОЧКУ З УКРАЇНСЬКИМИ ЕМБЛЕМАМИ.

Advertisement for J & M Sports featuring sports jerseys with Ukrainian emblems. Includes sizes for adults and children, and contact information for the store in Chicago.

Advertisement for a sports jersey featuring a lion emblem. Includes size information and contact details for the store.

ПІДРАХУНОК СИЛ

Віночасно ми повинні докласти всіх зусиль, щоб зліквідувати західні фронт боротьби з нашими сусідами і шукати порозуміння та співпраці з ними. Найважливішим партнером для нас є поляки. Питання українсько-польського порозуміння буде присвячена наступна стаття автора. По-третє: не зважаючи на імперіалістичну настанову майже усіх росіян, треба шукати між ними людей, прихильних нашим національним аспіраціям. Щоб їх знайти, треба обмірковувати і спільно дискутувати можливість наладження мирних взаємин між вільною Україною й Росією, щоб не допустити до взаємної різни, вислід якої невдоволення, але наслідки для населення України були б страшні і катастрофічні. Цій темі присвятимо третю статтю. (Київ)

Індустріальна продукція зростає на 0.5 відсотка

Вашингтон. — Федеральна Рада Резерв повідомила, що індустріальна продукція країни протягом липня зростає на 0.5 відсотка. Це вже другий місяць підряд, що ця продукція зростає, бо в червні зріст також висловив п'ять десятих одного відсотка. Речники Уряду та спеціалісти із приватного сектора твердять, що домісичне збільшення в індустріальній продукції країни це раз підтверджує, що економічна рецесія закінчилася два місяці тому та що відтепер економічна ситуація буде поступово поліпшуватися. Але економісти передбачують, що поліпшення в економічній ситуації буде повільніше ніж Урад сподівався, тобто продукція не зростатиме надто швидким темпом, а рівень безробіття також зменшуватиметься повільніше ніж передбачувалося.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ УНСОЮЗУ!

Advertisement for PICK YOUR OWN APPLES, offering weekend and weekday picking opportunities in the New York City area.

КУХАРКА ГОСПОДИНЯ

Advertisement for a home care service offering professional housekeeping and cleaning.

НА ПРОДАЖ ДІМ

Advertisement for a house for sale in a desirable location, featuring a large lot and modern amenities.

Funeral Directors

Advertisement for SINKOWSKY FUNERAL SERVICE, providing funeral and burial services.

ПЕТРО ЯРЕМА

Advertisement for Peter Jarema, a Ukrainian poet and performer, featuring a photo and promotional text.

Comic strip featuring Tarzan and a lion. The lion asks Tarzan why he killed an elephant, and Tarzan explains it was for a lion's head.